

Par darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2021. gada 3. ceturksnī

Bezdarba līmenis gada 3. ceturksnī samazinās līdz 7,2%

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes Darbaspēka apsekojuma datiem 2021. gada 3. ceturksnī bija nodarbināti 876,9 tūkstoši iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem, kas bija par 1,8% jeb 15,9 tūkstošiem mazāks nekā attiecīgi 2020. gada 3. ceturksnī. Vienlaikus, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, nodarbināto skaits ir audzis par 15,3 tūkstošiem jeb 2%, kas ir nozīmīgākais nodarbinātības pieaugums ceturkšņu griezumā kopš Covid-19 pandēmijas krīzes sākuma.

Nodarbinātības līmenis starp iedzīvotājiem vecumā no 15 līdz 74 gadiem gada 3. ceturksnī pieauga līdz 63,5% - par 1,2 procentpunktiem pārsniedzot iepriekšēja ceturkšņa rādītāju. Vienlaikus gada griezumā joprojām

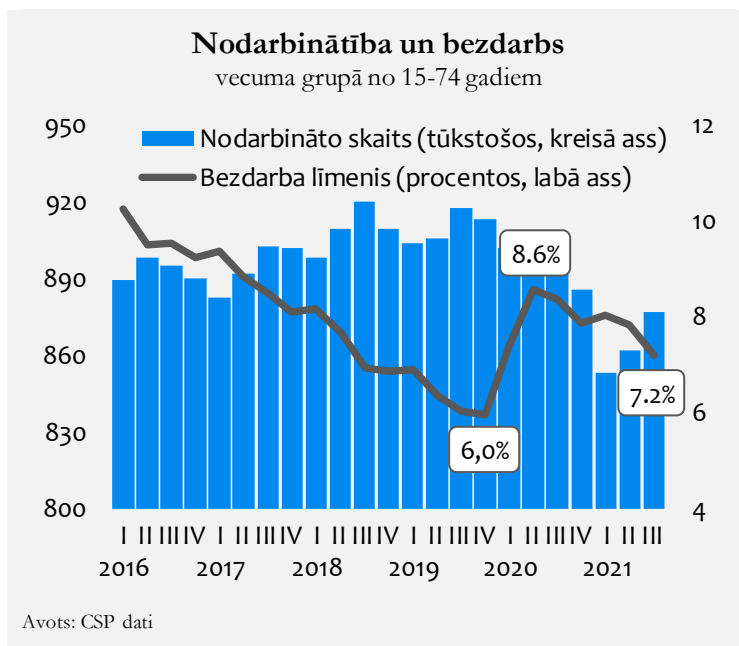
vērojams nodarbināto iedzīvotāju īpatsvara samazinājums – nodarbinātības līmenis 3. ceturksnī bija par 0,7 procentpunktiem zemāks nekā attiecīgi 2020. gada 3. ceturksnī (64,3%), savukārt no augstākā pirmskrīzes līmeņa (2019. gada 3. ceturkšņa) atpaliekot par 2,1 procentpunktu. Kopumā nodarbinātības līmenis Latvijā 3. ceturksnī saglabājās jūtami zemāks nekā kaimiņos – Igaunijā nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars gada 3. ceturksnī veidoja 67,4% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15-74 gadiem, bet Lietuvā – 66 procentus.

Kopš 2020. gada vidus stabili turpina samazināties bezdarba rādītāji. Bezdarba līmenis 2021. gada 3. ceturksnī samazinājās līdz 7,2%, kas ir par 1,2 procentpunktiem mazāks rādītājs nekā 2020. gada 3. ceturksnī (8,4%), bet par 0,7 procentpunktiem mazāks nekā iepriekšējā ceturksnī (7,9%).

Kopumā 2021. gada 3. ceturksnī darba meklējumos bija 67,9 tūkstoši iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem, kas ir par 7,5% (5,5 tūkstošiem) mazāk nekā 2021. gada 2. ceturksnī un par 16,6% (13,5 tūkstošiem) mazāks rādītājs nekā attiecīgi pagājušā gada 3. ceturksnī. Vienlaikus bezdarba līmenis joprojām Latvijā 3. ceturksnī saglabājās augstāks nekā Lietuvā (6,7%) un Igaunijā (5,7%).

Jāatzīmē, ka būtisku ietekmi uz bezdarba rādītājiem Latvijā joprojām atstāj demogrāfijas procesi – darbaspējīgo iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas negatīvi ietekmi kopējo darbaspēka piedāvājumu (ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu). Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits vecumā no 15-74 gadiem 2021. gada 3. ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, samazinājās par 29,4 tūkstošiem (par 3%) - līdz 944,8 tūkstošiem. **Ņemot vērā darbaspēka piedāvājuma pakāpenisku samazināšanos, līdztekus krīzes seku pārvarēšanai un nodarbinātības veicināšanai, ar vien būtiskāka problēma iezīmējās kvalificēta darbaspēka nepietiekamība, jo īpaši krīzes mazāk cietušajās un augošajās nozarēs.**

Jānis Vitenbergs: “Jaunākie nodarbinātības un bezdarba rādītāji liecina, ka darba tirgus Covid-19 pandēmijas krīzes dziļāko punktu ir lielā mērā pārvarējis un pakāpeniski pielāgojās jauniem apstākļiem. Vienlaikus, līdz ar bezdarba sarukumu, ar vien vairāk tautsaimniecības nozares izjūt darba roku iztrūkuma pieaugumu, kas savukārt rada riskus to turpmākai izaugsmei. Ņemot vērā to, būtiski ir paātrināt krīzes laikā bez darba palikušo pārkvalifikāciju un ātrāku atgriešanos nodarbinātībā jo īpaši tajās nozarēs, kurās pašlaik vērojama izteiktākā darba roku nepietiekamība, piemēram, tādās kā informācijas un komunikācijas pakalpojumi, būvniecība, apstrādes rūpniecība.”

Sagaidāms, ka nedaudz zemāk aktivitāte darba tirgū varētu būt vērojama gada pēdējā ceturksnī, ko ietekmē gan ieviestie pasākumi Covid-19 pandēmijas izplatības ierobežošanai, gan arī kopumā sezonālā ietekme uz darba tirgu. Aktivitāšu pieauguma atgriešanās darba tirgū sagaidāma līdz ar nākamā gada pavasara-vasaras sezonas iestāšanos, kas sekmēs jaunu darbavietu pieaugumu un turpmāku bezdarba sarukumu, līdz ar to ar vien sarežģītāk varētu kļūt atrast kvalificētus speciālistus, jo īpaši tādās nozarēs kā būvniecība un apstrādes rūpniecība, ko vēl vairāk var saasināt reģionālās darba tirgus disproporcijas. Vienlaikus jāņem vērā, ka nenoteiktība saistībā ar globālās ekonomikas atkopšanos joprojām saglabājas augsta. Līdz ar to turpmākā situācija gan Latvijā, gan pasaulē lielā mērā būs atkarīga no epidemioloģiskās situācijas.

Saskaņā ar EM prognozēm 2021. gadā nodarbināto skaits kopumā varētu būt par 2,5% mazāks nekā pirms gada, bet bezdarba līmenis nokristies līdz vidēji 7,5 procentiem.